

KJAK

Kolasvartur Hanus Samró

Skeiv tøl um Arctic Voyager. Skeivir pástandir. Skeivir samanhangir. Veruleikin má víkja fyri propaganda, nú Fólkaflokkurin skal málast grønur

Sjurður Skaale

Eitt má mann siga um Hanus Samró: Hann er sera virkin sum politiskur solumaður hjá Fólkaflokkinum. Tað streymar frá honum við staðfestingum av øllum handa slag. Men tíverri er tað mongdina, hann leggur dent á – ikki dygdina. Nógv av tí, hann sprænir úr sær, byggir ikki á fakta yvirhvørur.

Tað seinasta er, at flokkurin hjá Hanusi skal markerast sum umhvørvisflokkur nummar eitt. Tað plagdi annars ikki vera gamalt. “Umhvørvistar” hava verið javnsettir við “sosialistar” í floksins retorikki.

At veðurlagsbroytingar eru mannaskaptar hevur flokkurin avnøktað – og at vit hava nakra ábyrgd móttvegis umhvørvinum, tá tað snýr seg um at avmarka CO2-

útlátið, hevur flokkurin grinið at, tí tað ger so lítlan mun. “Tað er sum at royna at tømja Atlantshavið við skeið”, sum tað hevur verið orðað.

Men nú tykist Hanus hava funnið útav, at veljarin ikki hugsar soleiðis, so tí skal flokkurin – av taktiskum orsökum – knappliga málast grønur. Ikki við at gera so nógv sjálvur – men við ósannindum at ákæra onnur fyri IKKI at vera grøn.

CO2

CO2 útlátið hjá Føroyum er vaksið undir sitandi samgongu, avdúkar Hanus sum eina sensatióin í farnu viku. Og so ger hann ta politisku niðurstøðu, at “samgongan er kolasvørt”.

Veruleikin er, at okkara útlát er vaksið stóðugt farnu 30 árin. Men farnu trý árin hava vit havt stóran búskaparvøkstur, nógv byggivirksemi og fólkatilflyting. Tað hevur av sær sjálvum við sær størri útlát.

Síðani pástendur hann, at Arctic Voyager er eitt tað mest dálkandi skipið í flotanum. Og av tí, at hetta skip fiskar av menningarkvotum, ger hann ta politisku niðurstøðu, at fiskivinnu-

politikkurin hjá samgonguni elvir til meira dálking.

Fyri at undirstrika poengið, kemur hann við hesum lögna pástandi:

“Um vit so høvdu bjálvað øll húsini í Føroyum, høvdu tey ikki dálkað eins nógv og Arctic Voyager í farnu viku.”

Hanus tykist altso halda, at jú meira mann bjálvar, jú meiri orku brúkar mann. Men soleiðis er ikki, Hanus góði. Tað er øvut.

Nógvir pástandir; einki fakta

Um vit spæla at vit taka Hanus í álvara og kanna hansara pástand, sær tað soleiðis út:

Um Arctic Voyager dálkar meiri enn øll húsini í Føroyum, brúkar skipið 40-50.000 tons av olju. Tað ger skipið sjálvandi ikki.

Um Hanus hevði minsta áhuga í fakta, hevði hann skjótt funnið útav, at í 2016 var samlaða oljunýtslan í Føroyum 236.564 tons. Av hesum brúkti fiskiflotin 71.600 tons – t.e. góð 30 prosent av samlaðu nýtsluni. Til samanberingar brúktu vit sama ár góð 20 prosent av samlaðu oljunýtsluni – umleið 47.500 tons – til

at hita sethús og aðrar bygningar.

At flotin brúkar lutfalsliga nógv kemst ikki av fiskivinnupolitikkum hjá sitandi samgongu. Tað kemst av stóddini og veiðiorkuni hjá flotanum. Og flotin er altso ikki bara Arctic Voyager. Sambært Sjóvinnustýrinum eru 116 skrásett fiskiskip í flotanum, sum eru 20 brutto tons (20BT+) ella størri – og Arctic Voyager er bara eitt av hesum 116.

Vissi vit eru fitt við Hanus kunnu vit siga, at hann kanska hevur hugsað sum so, at einans helvtin av skrásettu 20BT+ skipunum eru í vinnu. So eru 58 skip, sum samanlagt brúka 71.600 tons av olju um árið. Hetta svarar til, at hvørt skip í miðal brúkar góð 1.200 tons av olju.

Vissi vit eru enn fittari við Hanus kunnu vit eisini siga, at hann kanska hevur filosoferað seg fram til, at Arctic Voyager brúkar 20 ferðir so nógva olju sum hini 20BT+ skipini. Um so var hevði árliga nýtslan hjá Arctic Voyager verið 24.000 tons.

Men so nógv brennir Arctic Voyager heldur ikki. Og hóast skipið hevði brent so nógv, hevði talan einans verið

um helvtina av tí, sum sethús og bygningar brúka um árið.

So her er eingin umbering fyri Hanus – uttan mun til, hvussu fitt vit eru við hann og uttan mun til, hvussu langt vit tryggja okkum fyri at skilja hann.

Uppáhaldið hjá Hanusi er bara heilt ófatiliga óseriøst. Tað sigur einki um veruleikan – men tað sigur óhugnaliga nógv um, hvussu lítið hann og hansara flokkur leggja í veruleikan.

Vinnupolitikkur ella vinapolitikkur

Samgongan hevur sett greið mál fyri Føroyar á umhvørvis- og orkuøkinum fram móti 2030. Og samgongan hevur eisini lagt ætlanir um, hvussu málini skulu røkkast – m.a. við Orkupolitisku Ætlanini, sum kom í juni. Tí er ætlanin, at el til hitapumpur og elbilar skal gerast biligari. Tí hava vit fingið eina bygningsskunngerð, so bygt verður so orkuvinaliga sum gjørligt.

Sambært Umhvørvisstovuni kann orkunýtslan til upphiting í húsum í summum førum minkast heili 40-50 % við bjálving, tetting o.ø. Talan

er sostatt um átøk, sum kunnu fremjast, og sum fara at minka samlaða orkutørvin hjá Føroyum nógv.

Og so er tað fiskivinnunýskipanin. At veiðuloyvini við henni eru tikin av, merkir, at loyvini liggja hjá reiðariunum – ikki skipunum. Tað hevur við sær, at reiðarar betri kunnu rationalisera raksturin við færri skipum, hægri og hýrum og í longdini vónandi dupluttum manningum.

Eisini tað sparir olju – men tí er Fólkaflokkurin í móti.

Og hvør mann orsøkin vera til øsingina um Arctic Voyager? Tað er so ikki tað, Hanus sigur at tað er – altso dálking. Tí tað er skeivt.

Heldur mann orsøkin vera tann, sum Henrik Old hevur víst á: Trupulleikin við Arctic Voyager er tann politikur, sum gevur skipinum møguleikan – nevniliga menningarkvotur.

At Fólkaflokkurin ikki vil, at fiskivinnan skal latast upp fyri nýggjum aktørum, er eingin loyna.

Men so er at siga tað. At nýta ósannindi og pakka tað inn sum “umhvørvispolitikkur” er nokk so patetiskt.

DREYMASTARVIÐ
FINNUR TÚ Á .fo